

Psychologia dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością

Psychology of children and adolescents with disabilities

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok I/ Semestr I
Poziom kształcenia	Studia II stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia dzieci i młodzieży
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Ćwiczenia	24	16	2	Zaliczenie na ocenę	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	24	16			
Praca własna studenta	16	24			
Ogółem	50	50			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Przedstawienie studentom współczesnej perspektywy prawnej, psychologicznej i społeczno-kulturowej na niepełnosprawność.
2.	Zapoznanie studentów z wiedzą dotyczącą wpływu zróżnicowanych form niepełnosprawności na rozwój dzieci i młodzieży.
3.	Zapoznanie studentów z możliwościami i strategiami wspierania rozwoju dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie współczesne konceptualizacje i klasyfikacje niepełnosprawności.	PS2_WG05_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków i przykładów.
W2	Student zna i rozumie procesy i mechanizmy wpływu zróżnicowanych form niepełnosprawności na rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.	PS2_WG06_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków i przykładów.
W3	Student zna i rozumie efektywne formy kompleksowej pomocy i wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.	PS2_WG06_Mgr	Kolokwium pisemne.

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi identyfikować obszary zasobów i deficytów w funkcjonowaniu psychospołecznym dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.	PS2_UW02_Mgr	Analiza przypadków i przykładów, ćwiczenia w trakcie zajęć (planowanie, projektowanie, konceptualizacja przypadków).
U2	Student potrafi poddać analizie funkcjonowanie psychospołeczne dzieci i młodzieży z perspektywy procesów rozwojowych i niepełnosprawności.	PS2_UW06_Mgr	Analiza przypadków i przykładów, ćwiczenia w trakcie zajęć (planowanie, projektowanie, konceptualizacja przypadków).
U3	Student potrafi zaplanować kompleksowy program wsparcia dostosowany do indywidualnych potrzeb dziecka/młodzieży z niepełnosprawnością.	PS2_UW06_Mgr PS2_UK01_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia w trakcie zajęć (planowanie, projektowanie, konceptualizacja przypadków).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do etycznego udzielania adekwatnego wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami uwzględniając ich indywidualne zasoby i potrzeby.	PS2_KO01_Mgr PS2_KO02_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do przyjęcia otwartej, akceptującej i wyrozumiałej postawy względem dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.	PS2_KO04_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do etycznego i efektywnego zwalczania dyskryminacji i wykluczenia dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami w zróżnicowanych kontekstach.	PS2_KO05_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Ćwiczenia	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Wprowadzenie. Pojęcie niepełnosprawności. Doświadczenie niepełnosprawności w dzieciństwie i adolescencji – obszary interakcji. Teoria stadiów adaptacji do niepełnosprawności w perspektywie rozwojowej. Czy warto inwestować zasoby w dzieci z niepełnosprawnościami?	3	1
2.	Niepełnosprawność w okresie prenatalnym i wczesnego dzieciństwa. Neurogeneza, wrodzone zaburzenia rozwojowe: niepełnosprawność sensoryczna, intelektualna/rozwojowa. Niepełnosprawność dziecka we wczesnym dzieciństwie a adaptacja rodziny. Studia przypadków.	3	1
3.	Niepełnosprawność w dzieciństwie. Zadania rozwojowe dzieciństwa w kontekście niepełnosprawności. Wpływ wrodzonych i przewlekłych chorób na funkcjonowanie psychospołeczne i rozwój. Zaburzenia ze spektrum autyzmu – objawy, etiologia, zróżnicowane manifestacje. Programy wczesnej interwencji. Studia przypadków, analiza programów.	4	3
4.	Niepełnosprawność w kontekście szkolnym. Charakterystyczne wyzwania i zadania rozwojowe dzieci z niepełnosprawnościami. Nietypowe doświadczenia życiowe, funkcjonowanie w szkole, możliwości wsparcia. Studia przypadków, badania nt. skuteczności wybranych interwencji.	4	3
5.	Adolescencja w kontekście niepełnosprawności. Samoocena, obraz siebie i tożsamość młodzieży z niepełnosprawnościami – badania jakościowe i ilościowe. Seksualność młodzieży z niepełnosprawnością. Zaburzenia psychiczne w kontekście niepełnosprawności i adolescencji. Strategie diagnozy, prewencji, wsparcia i terapii. Studia przypadków.	3	2
6.	Niepełnosprawność dzieci i młodzieży w kontekście organizacyjnym/institutionalnym. Rozwiązania i możliwości w Polsce – źródła wsparcia, system szkolnictwa, organizacje pozarządowe. Aktywizm jako potencjalny zasób.	3	1
7.	Wsparcie psychologiczne dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami. Identyfikowanie zasobów, deficytów, potrzeb – strategie, pomiar jakościowy i ilościowy, interwencje. Budowanie zasobów i kształtowanie umiejętności – interwencje behawioralne. Przeciwdziałanie wykluczeniu i stygmatyzacji z perspektywy psychologa – możliwości i strategie.	4	3
Razem		24	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Ćwiczenia	Wykład informacyjny, analiza przypadków i przykładów, ćwiczenia indywidualne i grupowe.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)

	Ćwiczenia
Kolokwium	50
Wykonanie zadań podczas zajęć	25
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	25
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	8	16
2.	Przygotowanie do kolokwium	8	8
	Razem	16	24

Literatura obowiązkowa

1.	Hendrickx, S. (2018). <i>Kobiety i dziewczyny ze spektrum autyzmu: od wczesnego dzieciństwa do późnej starości</i> . WUJ.
2.	Volkmar, F. (2019). <i>Autism and pervasive developmental disorders</i> . Cambridge University Press.
3.	Pontis, M. (2023). <i>W stronę samodzielności</i> . Harmonia.

Literatura uzupełniająca

1.	Totsika, V., Liew, A., Absoud, M., Adnams, C., & Emerson, E. (2022). Mental health problems in children with intellectual disability. <i>The Lancet Child & Adolescent Health</i> , 6(6), 432-444.
2.	Forber-Pratt, A. J., Lyew, D. A., Mueller, C., & Samples, L. B. (2017). Disability identity development: A systematic review of the literature. <i>Rehabilitation Psychology</i> , 62(2), 198.
3.	Chimicz, D. (2015). <i>Młodzież z niepełnosprawnością intelektualną wobec własnej sytuacji życiowej</i> . Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	